

13. avgusta. Turistično društvo Slajka je na Hotavljah priredilo že tretji Se-manji dan pod vaško lipo.

15. avgusta. Škofjo Loko, Hotavlje in Ziri je obiskalo 32 članov kulturno-prosvetnega društva Košuta iz Sel na Koroškem.

Televizijska ekipa je v režiji Matjaža Klopčiča začela v Javorjah snemati TV nadaljevanko po motivih Tavčarjevega Cvetja v jeseni.

20. avgusta. Gasilsko društvo Sv. Duh je praznovalo 60-letnico delovanja.

26. avgusta. V Železnikih so se začele prireditve desetega čipkarskega praznika, ki so jih zaradi slabega vremena prejšnji teden morali preložiti.

2. septembra. Kolektiv škofjeloške Gorenjske predilnice je proslavil dan kolektiva, obletnico uvedbe delavskega samoupravljanja.

3. septembra. Davško turistično društvo je tudi letos pripravilo etnografsko-turistično prireditev dan teric.

6. septembra. Škofjo Loko je obiskala Eva Feher, predsednica zveze madžarskih žena-zadružnic.

7. septembra. Na zboru občanov v kino dvorani so Škofjeločani obravnavali predlog za ureditev novega pokopališča pri Lipici in ga z nekaterimi pripombami sprejeli.

8. septembra. Škofjeloško občino sta obiskala podpredsednik ZIS dr. Anton Vratuša in član ter sekretar ZIS, škofjeloški rojak Ivan Franko-Iztok. V Gorenji vasi sta si ogledala novo šolo in rudnik urana, v Vinharjih dve preusmerjeni kmetiji, v Škofji Loki pa sta se s političnim aktivom pogovarjala o zunanji politiki.

14. septembra. V Škofji Loki se je začel seminar slovenskega jezika in kulture za pedagoge s šol s slovenskim učnim jezikom na Tržaškem in Goriškem, ki se ga je udeleževalo okrog 40 slušateljev.

15. septembra. Delegacija škofjeloške občine se je udeležila praznovanja pobračenja v italijanski Medicini.

16. septembra. Kolektiv škofjeloške Jelovice je za svoje upokoјence pripravil izlet na Koroško.

24. septembra. Za danes končani avtomobilski rally Loka 72, ki je štel tudi za republiško prvenstvo, je značilna predvsem skromna udeležba.

25. septembra. Člani škofjeloškega muzejskega društva in njegovih pododborov iz Železnikov in Žirov so se zbrali na občnem zboru, ki je vsako drugo leto.

27. septembra 1972. V kino dvorani Sora se je začelo 16. zborovanje slovenskih

zgodovinarjev, ki sta ga ob 1000-letnici Loke in 500-letnici kmečkih uporov pripravila Zgodovinsko društvo za Slovenijo in Muzejsko društvo Škofja Loka. Zborovanje je trajalo pet dni. Zadnji dan je bila ekskurzija v Bitnje, Crngrob, Selca, Dražgoše, Železnike in Sorico.

Janez Eržen

OBCNI ZBOR MUZEJSKEGA DRUŠTVA V ŠKOFJI LOKI

Občni zbor se je pričel ob 16,30, to je pol ure po napovedanem času v ponedeljek 25. septembra 1972 v galerijski dvorani na gradu. Udeležencev je bilo okrog 80. Opravičila sta se Zdravko Krvina in Janko Berčič.

Predsednik društva dr. Pavle Blaznik je pozdravil navzoče člane in goste ter se spomnil umrlih odbornikov in članov društva: častnega člana akademika dr. Milka Kosa, ustanovnega člana profesorja dr. Jožeta Ranta, članov društva in nekdanjega profesorskega ceha profesorja Ivana Dolenca in dr. Maksa Miklavčiča in prizadevnega gospodarja društva Tineta Kalana. Naše vrste so zapustili še naslednji društveni člani: Matevž Bogataj, Franc Dolinar, Tone Franko, dr. Jože Hafner, Minka Ješe, Mihaela Kafol, Franc Kalan, Franjo Kosce, Ivanka Košenina, Ciril Križnar, Ivanka Oblak, Milan Omahen, Stanko Strgulec in Andrej Šifrar. Zbor je počastil njihov spomin z enominutnim molkom.

Nato je prešel predsednik na dnevni red.

Poročilo predsednika

(Poroča dr. Pavle Blaznik)

Delovanje Muzejskega društva v zadnji poslovni dobi je nosilo v veliki meri pečat bližajoče se tisočletnice loškega gospostva, saj izhajajo pobudniki za to praznovanje prav iz vrst odbornikov Muzejskega društva. Zelo razvejan odbor za proslavo loške tisočletnice, ki mu predseduje član Izvršnega sveta skupščine Slovenije tov. Zdravko Krvina, se je nekajkrat sestel v plenumu, vendar je bilo težišče dela predvsem na ramenih odborov, ki so izdelali obsežen podroben program. Marsikaj je od prvotne zamisli odpadlo, le malo je pa zvođenelo pri programu, pri katerem odločilno sodelujejo prav loški muzejski delavci. Pri uresničevanju obsežnega načrta sodelujejo vodilni člani Muzejskega društva posebno pri tistih nalogah, ki naj ne služijo samo trenutnim potrebam pri

samih proslavah, marveč naj predstavljajo trajnejšo vrednost tudi za naslednja desetletja.

V to vrsto dela spada zlasti cela serija publikacij, ki naj bi izšle ob loškem jubileju. Prva med temi edicijami, ki bo izšla že v letošnjem decembru, je izpod peresa prof. Franceta Planine; avtor je namreč predelal in razširil tekst svoje že razpridane publikacije Škofja Loka s Poljansko in Selško dolino; zaradi vsakodnevnih muzejskih potreb bo izšlo te dni v posebni brošuri besedilo o muzejskih zbirkah, ki bo služilo kot vodnik po loškem muzeju. — V začetku leta 1973 bo objavljen v posebni publikaciji Loški pasijon, ki ga bo izdal akademik prof. dr. France Koblar. Do maja naslednjega leta naj bi izšla obsežna knjiga, ki bo obravnavala zgodovino loškega freisinškega gospostva od vsega začetka pa do leta 1803, ko je prenehala freisinška oblast nad loškim ozemljem; v njej bo kompleksno obdelana preteklost celotnega ozemlja — tako samega mesta Škofje Loke kot freisinškega Sorškega polja ter Poljanske in Selške doline z besniškim ozemljem. — Istočasno bo izšla izpod peresa univ. prof. dr. Marje Boršnikove monografija o dr. Ivanu Tavčarju. — V naslednjih mesecih v drugem polletju bo publiciran Zbornik Selške doline, ki ga ureja prof. France Planina, proti koncu leta pa bo izšla v posebni knjigi Zgodovina NOB na območju občine Škofja Loka, v kateri bodo prispevali članke najrazličnejši avtorji.

Med loškimi publikacijami pa seveda ne bodo zaostajali *Loški razgledi*, ki sicer redno izhajajo vsakega decembra. Od zadnjega občnega zbora sta torej izšla dva letnika — XVII in XVIII, zadnji že v nakladi 1400. Oba je uredil prof. France Planina, ki ima v zvezi z izdajo mimo uredniških poslov polne roke dela tudi z vrsto drugačnih opravil, za kar se mu tudi ob tej priliki iskreno zahvalim in se mu priporočim, kajti z letnikom XIX bo delo še temeljito naraslo. Saj bodo v letošnjem decembru *Loški razgledi* izšli v povečani, slavnostni obliki; v približno za polovico obsežnejših Loških razgledih bo objavljena vrsta člankov, med njimi tudi taki, ki bodo v pregledni sintetični obliki predstavljali posamezne panoge loške preteklosti in sedanosti. Čeprav so avtorski honorarji daleč pod povprečkom običajnih nagrad, bodo stroški ob tej izdaji seveda močno narasli.

Loški razgledi izredno močno povezujejo razmeroma številno članstvo Muzejskega društva, ki poteka v največji

meri z loškega ozemlja. Širjenju muzejske zavzetosti pa odlično služita tudi obe muzejski podružnici, tako v Železnikih kot v Žireh. Za muzejsko zbirko v Železnikih, ki se je v zadnji poslovni dobi še naprej izpopolnjevala in dosegla v zadnjem letu okrog 5000 rednih obiskov, skrbi vzorno pododbor, ki šteje skupno z nadzornim odborom 13 odbornikov. Pododbor v Žireh — s 15-članskim odborom — opravlja pripravljala dela za odprtje ondotne muzejske zbirke v prihodnjem jubilejnim letu. Z obema pododboroma je MD v najtesnejši povezavi in se njihovi zastopniki redno udeležujejo naših vsakomesečnih sej.

Se naprej organizira naš podpredsednik prof. France Planina tako priljubljene muzejske izlete, za katere vlada med članstvom izredno zanimanje. V letu 1971 je muzealce vodila pot v Logarsko dolino, pa na Koroško (Millstattsko jezero, Gornji Dravograd, Tolmezzo, Trbiž), dalje na Dolenjsko, pa na Koprsko; letos so muzealci obiskali tržaško ozemlje, dalje Podjuno na Koroškem ter Posavje in Pohorje.

Kot navadno so bili tudi ti izleti združeni z ogledom muzejev in seveda drugih kulturnih in prirodnih znamenitosti. Skrbno pripravljena razlaga prof. Planine zna pritegniti interesente v taki meri, da je težko ustreči vsem prijavitelcem.

Odbor Muz. dr. je bil kot strokovni svet Pokrajinskega muzeja v Škofji Loki trdno ob strani vodstvu muzeja in njegovemu delovnemu kolektivu. Poudarim naj, da se je ravnatelj muzeja ne samo redno udeleževal vseh naših sej, marveč je na njih tudi sodeloval v taki meri, da ga ni bilo moč pogrešati. Prijetno mi je naglasiti, da je vladala med društvom in muzejem vseskozi tesna povezanost in medsebojno razumevanje. Ker bo poročilo o delu muzeja podal ravnatelj, naj omenim le to, da je muzeju po dolgih letih končno uspelo povsem na novo urediti zbirko NOB, kar je zasluga predvsem kustosa Vinka Demšarja, za kar se mu v imenu društva iskreno zahvaljujem.

Muz. dr. z vso zavzetostjo podpira težnje sicer samostojne ustanove — loškega arhiva, da se vendar dokoplie do lastne primerno adaptirane zgradbe. Dela v nekdanji nunski kašči so v teku in je upati, da bo vendar za tisočletnico dobila lastno streho z urejenimi prostori ustanova, ki ji iz dneva v dan narašča gradivo. Brez skrbno urejenega arhivskega materiala ni mogoče misliti na

kakršnokoli temeljito obdelavo loške preteklosti v zadnjih stoletjih.

V tesnih stikih je Muz. društvo tudi z *Medobčinskim zavodom za spomeniško varstvo*. Že dosedanje delo zavoda je bilo kronano z mnogimi uspehi; naj omenim samo odkritje izredno dragocennih fresk na Homanovi hiši, pa starega mestnega komunna sredi Placa. V težnji, da čim bolj uredi staro jedro nekdanjega sedeža loškega gospostva — loški grad in mesto pod njim znotraj nekdanjega mestnega obzidja, se je zavod lotil tudi obsežnih terenskih posegov. Razkopavanja kažejo, da je zavod sredi najintenzivnejšega dela. Izkop na gradu naj da čim popolnejšo predstavo o stari grajski arhitekturi, razkopavanje po mestu je pa sicer nujno za ureditev vrste komunalnih naprav, ki naj bodo v skladu s starinskim izgledom mestnega jedra — toda istočasno prihajajo na dan tudi elementi srednjeveškega mesta. Upati je samo, da bodo ta dela v doglednem času zaključena in ne bodo kazila zunanje podobe v jubilejnem letu. Prav tako je pa želeli, da bi bila ustrezna skrb posvečena tudi obema dolinama.

Naj se ob koncu poročila prisrčno zahvalim predvsem vsem nesebičnim muzejskim delavcem, prav tako pa tudi skupščini občine Škofja Loka ter številnim delovnim kolektivom, ki so nam z velikim razumevanjem stali trdno ob strani in nam omogočajo izdajo Loških razgledov. Želim samo, da ostane ta povezava trdna tudi naprej, saj nas vse skupaj čakajo številne in tudi težavne naloge prav v mesecih, ki so neposredno pred nami.

TAJNIŠKO POROČILO

(Namesto bolnega Janka Kreka poroča
Andrej Pavlovec)

Tajniško poročilo obsega čas od zadnjega občnega zbora Muzejskega društva 11. oktobra 1970, torej za dveletno mandatno obdobje ali za čas od 276. do 284. seje odbora društva. V tem času je društveni odbor imel 18 sej ali pet manj kot v prejšnji mandatni dobi. Odborove seje so bile redno vsak mesec, razen v juliju leta 1971 ter v aprilu in avgustu leta 1972. Seje, ki so sicer redno vsak mesec, pa se v naštetih treh mesecih niso vršile zaradi objektivnih vzrokov. Na prvi seji 30. oktobra 1970 se je konstituiral novi odbor Muzejskega društva takole: predsednik dr. Pavle Blaznik, podpredsednik profesor France Planina, ki je hkrati tudi urednik Loških razgledov, za tajnika je bil imenovan profesor

Janko Krek, profesor Marija Jamar Legat pa je prevzela dolžnosti lektorja Loških razgledov, Tine Kalan je prevzel dolžnosti upravnika in gospodarja društvenega premoženja, blagajniške posle je še nadalje prevzel Jože Krašovec, odborniki so postali dr. Branko Berčič, inž. Rajko Brank, sodnik Dušan Ogrizek, arhivar Franci Štukl ter zastopniki ali delegati pododborna Železniki: Blaž Gortnar, Niko Žumer ter iz Žirov Alfonz Zajc. V nadzorni odbor so bili izvoljeni: Janez Sedej, Ivo Plestenjak in Evgen Burdych. Po službeni dolžnosti je ostal v odboru ravnatelj muzeja Andrej Pavlovec. Na omenjeni seji je bilo še sklenjeno, da se pismeno zaprosijo ZZB NOV Škofja Loka, Ljubljanski regionalni zavod za spomeniško varstvo Ljubljana in Sindikat prosvetnih delavcev Škofja Loka naj imenujejo svoje predstavnike v odbor Muzejskega društva. Na žalost vso mandatno dobo predstavnikov vabljenih nismo videli na naših sejah, razen da smo s predstavniki Ljubljanskega regionalnega zavoda za spomeniško varstvo Ljubljana imeli službene stike.

V obdobju, ki ga zajema to poročilo, je Muzejsko društvo sprejelo ali odpisalo 75 dopisov, kar je sicer številčno manj v primerjavi s prejšnjim obdobjem in kaže na to, da so se z dopisi urejevale le najnujnejše zadeve, medtem ko pa so bile ostale tako kot prej opravljene z osebnim stikom. Toda pri številu dopisov ne smemo prezreti dejstva, da jih je bilo mnogo razmnoženih, npr. zahvala za oglase v Loških razgledih, prošnja za oglase, obvestila članom o članarini in naročnini za Loške razglede, okrožnica o muzejskih izletih, družbeni dogovor o financiranju Loških razgledov med Kulturno skupnostjo Škofja Loka, Muzejskim društvom in gospodarskimi organizacijami. Takšen pregled, ki seveda še vedno ni popoln, pa daje povsem drugačno podobo in osvetljuje velik razpon, ki ga opravlja tajnik društva, posebej še, če ugotovimo, da je bil ves ekspedit Loških razgledov njegovo delo.

Na odborovih sejah je tajnik redno pisal zapisnik, ki ga je odbor na prihodnjih sejah potrjeval po pregledu sklepov, sprejetih na prejšnjih sejah. Na 18 sejah je odbor obravnaval štirinajstkrat vse tekoče zadeve o Loških razgledih, trinajstkrat obravnaval poročila pododborna Železniki, dvanajstkrat poročila pododborna Žiri in prav tolikokrat tudi problematiko v zvezi z muzejem, zbirkami in drugimi problemi, ki so se te-

koče nabirali. Sedemkrat je odbor posebej obravnaval spomeniškovarstveno problematiko, od tega enkrat na posebni seji na sedežu Ljubljanskega regionalnega zavoda za spomeniško varstvo v Ljubljani. To je bila 272. seja 15. maja 1971, na kateri se je odbor društva trudil utrditi kar nekoliko preveč razrahljane vezi med spomeniškovarstveno službo, društvom in muzejem. Na tej seji je bilo sprejetih tudi več pomembnih sklepov, ki so potem obrodili dober sad, vendar pa bi bilo za trdnjše stike verjetno potrebnih še več sestankov, na katerih bi sodelovali predstavniki zavoda. Sestkrat smo obravnavali finančno stanje društva in Loških razgledov ter druge probleme, ki so zvezani z imetjem Muzejskega društva. Na tem mestu moramo omeniti, da društvo prek svojega pododbora v Železnikih upravlja lastno stavbo, tako imenovano Plavčevo hišo v Železnikih, kjer je nameščena muzejska zbirka, dalje je društvo plačevalo najemnino za prostore v stari šoli v Žireh, kjer članj pododbora prav sedaj preurejajo prostore za zbirko o čevljarstvu in čipkarstvu in upajo, da bo stavba kmalu v lasti Muzejskega društva, tako kot je v Železnikih. Vse to premoženje še povečuje zaloga Loških razgledov, knjig, ki jih dobi v zamenjavo in ki jih hrani in upravlja Loški muzej. Zato je bilo tudi potrebno večkrat razpravljati o teh zadevah, ki so bile večkrat tudi povezane s pogovori in z razpravami o finančni problematiki, saj se ni mogoče pri eni razpravi distancirati strogo v eno samo smer. Šest točk dnevnega reda na sejah je bilo posebej določenih za obravnavanje vprašanj o in ob praznovanju tisočletnice Loke, trikrat smo razpravljali o Kulturni skupnosti Škofja Loka, ki je poverila svoj tiskovni sklad v upravljanje našemu društvu, ki je tudi predlagalo poseben upravni odbor, leta naj bi skrbel za izdajo knjig ob tisočletnici — posebej je tekla beseda o tiskovnem skladu Kulturne skupnosti na dveh odborovih sejah. Prav tako dvakrat smo obravnavali Zborovanje slovenskih zgodovinarjev v Škofji Loki, po enkrat pa posebne teme, med katerimi omenjam samo nekatere pomembnejše. Muzejsko društvo je sprejelo letni načrt dela in razpravljalo o dolgoročnem načrtu muzeja predvsem v zvezi z izkopavanji na dvorišču, posebej pa še o problematiki arhivske službe, ki bi že morala imeti svoje lastne prostore v nunski kašči, v dosedanje prostore pa bi namestil Tehniški muzej Slovenije v so-

delovanju z Biotehniško fakulteto mle-karski muzej kot poseben oddelek v Loškem muzeju. Na zadnji seji pred občinim zborom se je odbor pogovoril tudi o občnem zboru in o organizaciji le-tega.

V poročilu vsekakor ne sme manjkati tudi poglavje, ki govori o posebnih komisijah, ki jih je odbor društva imenoval na svojih sejah: komisija širšega značaja, ki ji je bilo poverjeno delo v zvezi z izdajo publikacij ob 1000-letnici in je uspešno delala prav pod okriljem odbora za 1000-letnico, dalje je posebna komisija vodila razgovore o spomeniškovarstvenih posegih, imenovana je bila komisija za pripravo zborovanja slovenskega zgodovinskega društva v Škofji Loki, poleg teh pa so bile po večkrat imenovane še druge komisije ki so opravile ogromno dela in pomagale s svojim delom, da je delo odbora teklo hitro in ažurno.

Še pestrejšo sliko pa nudi pogled na tisti del osemnajstih sej, ki je sicer formalno pod naslovom »razno«, a skriva v sebi toliko raznolikosti in odpira skozi ta, skoraj bi ga lahko imenovali filter, vedno nova vprašanja in probleme, ki jih potem kmalu srečamo kot eno izmed glavnih točk dnevnega reda na seji. Preveč bi nam vzelo časa, če bi hoteli statistično točno pregledati vso pestrost te točke, toda globalno moramo žrtvovati vsaj nekaj stavkov. Na sejah je bilo obravnavano vorašanje o napačnem poimenovanju ulic, dalje darila društvu kot na primer G. A. Kosa. Boža Račiča, Joka Žigona, dražgoški oltarji, poročila o muzejskih izletih, o arheoloških lokacijah in še mnoge druge zadeve, o katerih bo novi odbor verjetno še razpravljaj in naj bo to sklepna beseda tega poročila.

BLAGAJNIŠKO POROČILO

(Poroča Jože Krašovec)

Zaključni račun po blagajniški knjigi za leto 1971/72 izkazuje tele podatke:

Dohodki so bili naslednji:

	din
za plačilo članarine smo prejeli	9.202,22
za Loške razglede	57.181,41
za najemnine lokalov	10.500,00
povračilo od muzejskih izletov:	
iz Logarske doline	118,90
Koroška-Karnija	89,25
iz Dolenjske	163,50
skupaj povračilo	371,65
za oglase podjetij in ustanov	66.380,10
dotacije Kulturne skupnosti	116.000,00
Skupaj dohodki:	259.635,38

Izdatki pa so naslednji:	din
Tiskarna Toneta Tomšiča za tisk Loških razgledov za pododbor Železniki od Kulturne skupnosti avtorski honorarji z doplačilom davka ostali stroški odpreme, poštne, pakov. etc.	61.165,00
	18.000,00
	39.679,75
	72.342,65
Skupaj izdatki:	191.187,40
Rekapitulacija:	
skupni dohodki znašajo	259.635,38
skupni izdatki znašajo	191.187,40
Saldo ob zaključku	68.447,98

Poleg navedenega nam dolgujejo še razna podjetja, ustanove in šole za oglase in Loške razglede še vedno 5.596,00.

POROČILO PODODBORA ŽELEZNIKI (Poroča Lojze Tolar)

Nam občnem zboru pred dvema letoma smo vam lahko poročali o uspešni akciji pododbora, to je v Železnikih pokazati preteklost kraja in tedanje dejavnosti, s katerimi so si prebivalci služili vsakodnevni skromen kruh. To delo je uspelo kljub mnogoterim težavam, zato imamo v Železnikih že tri leta muzejsko zbirko, ki obiskovalcem nazorno prikaže vse prej našeto, obenem pa utrjuje v prebivalcih zavest, da ima kraj svojo preteklost, katero je vredno ohranjati in jo ceniti.

Za obdobje zadnjih dveh let pa je značilno, da je bilo delo pododbora usmerjeno predvsem v tri najvažnejše naloge:

1. izpopolnjevanje samih zbirk,
2. obnavljanje Plavcove hiše, to je našega muzeja,
3. utrjevanje muzejske miselnosti.

Za nadaljnje izpopolnjevanje muzejskih zbirk je bilo nujno pridobiti zato primernih eksponatov. V take akcije se je tudi pristopalo. Posamezniki so nam izdelali več maket, v preslikavo smo dobili nekaj fotografij, čipkarice so izdelale vzorce starih čipk. S temi in mnogimi drugimi predmeti so se naše zbirke obogatile in tudi bistveno popestrile. Pristopili smo tudi k preureditvi žagarske razstave, katera upamo, nam je vsaj deloma uspela. Zavedamo pa se, da to delo ni nikoli končano, zato ga tudi v bodoče ne bo zanemarjati.

Obnavljanje Plavčeve hiše:
Letnica na pročelju našega muzeja nam pove leto dograditve stavbe, tako da brez težave ugotovimo, da je njena starost 345 let. Ob prevzemu stavbe smo lahko ugotavljali kritično dotrajanost cele stavbe, najbolj pa strehe. Naše mišljenje je bilo, da je treba poslopju preskrbeti najprej dobro streho. S tem bi ga zavarovali pred nadaljnjim propadanjem. V dveh etapah smo prekrili celotno stavbo. Zamenjali smo vse letve in izločili polomljeno opeko ter ostreže ponovno prekrili. Obnovila so se vsa dimna vratca. Prav tako smo na zahodni strani ponovno namestili nanovo izdelane polknice. Našteta dela smo financirali večinoma iz letnih dotacij, pomagali pa so nam tudi naši kolektivi: ISKRA, NI-KO, ALPLES pa tudi KS Železniki. Pri nadaljnji obnovi nas čaka še veliko dela, vendar upamo, če bo pododbor z enako prizadevnostjo nadaljeval delo, da uspehi ne bodo izostali.

Utrjevanje muzejske miselnosti:

Ko se je v Železnikih začel ustvarjati sedanji muzej, smo lahko večkrat slišali pripombe: zakaj nam je tega treba, ali ni škoda denarja, prostora itd. Danes po triletnem obstoju muzejske zbirke pa je mišljenje že precej drugačno, to je boljše. Pododbor je prav tako pred dvema letoma pripravil občni zbor za svoje člane, takrat po številu 42. V tem obdobju pa se je naše članstvo povečalo na 104, kar pa mislimo, da še ni dokončno število. Obenem s pridobivanjem novih članov smo tudi večali število prodanih Loških razgledov, saj smo lani na našem področju prodali članom in ostalim kar 180 izvodov te publikacije. Vse to in tudi sam muzej je med prebivalstvom povečalo zanimanje za preteklost in vzbudilo tudi spoštovanje takemu delu.

Navedel sem nekaj uspehov, ki smo jih dosegli v preteklem obdobju. Poleg teh večjih del pa je bilo še niz malenkosti, ki pa pododbor, ki dela na društven način dela, tudi polno zaposlujejo. Prehodili smo pot, ki nam je poleg uspehov in neuspehov dala tudi marsikatero izkušnjo. Te pa so nam za nadaljnje delo tudi potrebne.

POROČILO PODODBORA ŽIRI (Poroča Alfonz Zajec)

Dobri dve leti sta pretekli, kar je bil v Žireh ustanovni sestanek pododbora muzejskega društva. Takoj takrat smo dobili na voljo dva prostora v Stari šoli — kakor stavbo Žirovci imenujejo — in

POROČILO O DELU MUZEJA

(Poroča Andrej Pavlovec)

katero bi s časom radi spremenili v zakladnico preteklih dejanj in nehanj žirovskega človeka. Brž smo začeli zbirati predmete, ki bi prišli v poštev za zbirko. Ni bilo brez uspeha. Pokazalo se je, da bi mogli zbirko o čipkarstvu kaj kmalu pokazati obiskovalcem, saj je domačin Dane Primožič pripravljen dati čipke in vse gradivo pokojnega očeta. Ta bi pričala o razmerah, ki so vladale pred obema vojnama. S tem v zvezi smo dobili stik tudi s članom in prijateljem društva Božom Račičem, ki nam je prispeval precej gradiva v sliki. Tako s predmeti samimi ne bi bilo težav. Težave so se pokazale drugod. Ob izpraznjenju dveh stanovanj v Stari šoli so bile zasedene z novimi stanovalci. Eno stanovanje se je potem izpraznilo, tako da smo nabrane predmete v njem shranili; prostora pa, predvidena za prvo zbirko, pa začeli urejati. Čeprav je stavba iz trdnega gradiva, je notranjost v razpadu in potrebna obnove in preureditve. Prav zato je veljala prva skrb prostoroma, ki bosta prva sprejela predmete in jih kazala obiskovalcem. Popolnoma še danes nista gotova, ker so se zidarska dela zategnila, medtem, ko je podjetje Slikopleskarstvo obljubilo prepleškati zastoj. Prav ta popravila so nas poučila, da moramo imeti popoln pregled nad deli, ki bodo še sledila. To pa je nemogoče brez načrtov stavbe, katerih pa ni na voljo. Tu je z razumevanjem in veseljem vskočil na pomoč mladi arhitekt Dolinar. Upanje, da bomo skoraj dobili celotni naris z vsemi merami, skratka — natančen posnetek stavbe — je ugasnilo s prezgodnjo smrtjo arhitekta. Tako osiromašeni še vedno upamo, da se bo kasneje dobil človek, ki bo kos tej nalogi. To sicer ne bo zadržalo, da ne bi prve zbirke odprli ob tretji obletnici ustanovitve pododbora muzejskega društva v Zireh in praznovanju tisočletnice Škofje Loke. Druge nadrobnosti, ki so še v zvezi s tem, ne bi našteval, pač pa bi rad opozoril na premajhno zanimanje naših ljudi za Loške razglede. Poleg rednih članov, ki jih je sedaj 36, kupuje Loške razglede le še kakih deset ljudi. Priznati moram, da res ni bilo vse storjeno z naše strani, vendar se čudim, da nimajo krajevne organizacije potreb, da bi posegle po delih, kjer se tudi kaže njih delo in njihova zgodovina.

H koncu poročila bi rad dodal, da se trudimo in skušamo s svojimi močmi česte zapreke odpraviti in začete naloge postopoma uresničevati.

Ker sem poročilo na zadnjem občnem zboru pred dvema letoma končal z »vedrim pogledom v bodočnost, posebno sedaj, ko je razumevanje s strani občinske skupščine za naše skupno delo takšno, kakršnega bi si želeli vsi muzeji« in ker sem pred tem ravno kar citiranim zaključkom poročila obravnaval takrat še bodočo kulturno skupnost, je povsem upravičeno, da prav s Kulturno skupnostjo Škofja Loka začnem letošnje poročilo. Vsekakor tega ne bi omenjal, če ne bi ravno kulturna skupnost omogočila muzeju in seveda tudi drugim kulturnim ustanovam in zavodom delovanja, in to uspešno, s kar precejšnjim povečanjem letnih sredstev. Samo za primerjavo navajam, da smo v letu 1970 prejeli dotacijo od Skupščine občine Škofja Loka v višini 168.000 dinarjev, za leto 1971 pa od kulturne skupnosti 322.300 dinarjev ali skoraj za 100% več kakor v letu dni prej. Za leto 1972 pa 410.000 dinarjev ali za 27% več kakor v letu 1971. S tem povečanjem sredstev se je seveda povečal tudi obseg dela na vsej črti, tako da lahko danes ugotovljamo premik pri nekaterih nujnih delih, ki jih vsa leta doslej resnično nismo mogli narediti in bom na tem mestu poročal samo o tistih najbolj opaznih delih. Toda preden spregovorim o tem, moram navesti še nekaj števil, ki naj ilustrirajo, kako so bila namenska sredstva tudi razdeljena. Kot sem že omenil, je kulturna skupnost namensko določila svojo dotacijo takole: za kritje osebnih dohodkov je namenila 198.000 din s pogojem seveda, da muzej končno vendarle lahko in more povečati strokovno osebje. Stalno smo opozarjali, da brez strokovnega kadra muzejsko delo ne more uspešno napredovati, kar se je pokazalo tudi v pravi luči, ko smo nastavili diplomiranega zgodovinarja, ki je vse svoje strokovne moči posvetil zbirki NOB. Leto smo odprli 17. julija 1972 in s tem izpopolnili veliko vrzel v našem muzeju, vrzel, ki je res ni bilo mogoče drugače zapolniti. Ob tem se vprašujem sam in z menoj tudi ostali sodelavci v muzeju, kako bo z obdelavo arheoloških lokalitet na našem ozemlju brez strokovno zapolnjenega mesta. O tem vprašanju bomo morali vse bolj že sedaj razmišljati, kajti letos smo bili že pred tem, da bi začeli z izkopavanjem v Zabnici, pa tega nismo mogli izpeljati, ker so bili vsi arheologi iz sosednjih ustanov zasedeni. To pa še bolj potrjuje tezo, da brez

lastnega strokovnega kadra uspešno delo predvsem v daljšem razdobju ni mogoče, ni uspešno in ne temeljito.

Posebej je Kulturna skupnost Škofja Loka že v letu 1971 namenila 30.000 din za popravilo strehe in žlebov na gradu. Dela so sedaj gotova in podjetje Avtokovinar iz Škofje Loke je skupaj s privatnim obrtnikom-krovcem Oblak Lovrom in Pavletom opravilo velikansko delo; vrednost del pa je 82.000 din in pred muzejem je še velika naloga, kako zbrati še manjkajoča sredstva za pokritje računov. Vendar pa upamo, da bo Kulturna skupnost Škofja Loka s polnim razumevanjem priskočila na pomoč. Pri tem nam je v muzeju nejasno razmejevanje spomeniškovarstvene službe, ki je tretirala grajsko streho kot nespomeniški problem, streho na nunski kašči pa je financiral Ljubljanski regionalni zavod za spomeniško varstvo. Poleg tega stroška, ki sodi v investicijsko vzdrževanje, smo se lotili v letu 1972 še adaptacije spodnjih prostorov v severozahodnem traktu, kjer bo še letos zaživela knjižnica s sejno sobo in pa upravni prostori muzeja. Dela smo nekoč že pričeli, vendar je leta 1965 zmanjkalo denarja, letos pa je Kulturna skupnost dala Loškemu muzeju 6% investicijski sklad in bomo dela, katerih predračunska vrednost je 90.000 dinarjev, letos vendarle končali.

Te velike akcije sicer vplivajo predvsem na delo ravnatelja, medtem pa se redno delo znotraj muzeja odvija nemoteno. Tako je muzej v tem obdobju pripravil srednjeročni načrt razvoja muzeja in muzejske mreže v občini, kar je predstavljalo obsežno delo, ki je sedaj strnjeno kot povzetek in orientacija na voljo in se po njem muzej tudi ravna. Pripravljamo pa tudi za leto 1973, torej za tisoči jubilej gospostva, preureditve zbirk in še letos praznovanje 10-letnice muzeja na prostem na grajskem vrtu, ki pa bi ga morali še temeljito obnoviti in smo za to akcijo že v dogovoru z odborom Izseljeniškega piknika. Poglejmo torej, kako si zamišljamo razvoj muzejske mreže v občini.

Srednjeročni načrt muzeološke dejavnosti v občini Škofja Loka:

V zadnjem času se vse bolj kristalizira mreža muzejskih zbirk v občini in je prav zato povsem lahko predvidevati razvoj v bodoče. Seveda je ta programirani razvoj v skladu z republiškim razvojem muzejske mreže, za katero ni predvidena rešitev v smislu odpiranja novih muzejev kot samostojnih ustanov,

pač pa samo dopolnjevanje že obstoječe mreže.

V Škofji Loki smo prav zato predvideli in se predvidevanja tudi uresničujemo izven Loškega muzeja, ki ga lahko smatramo kot centralno ustanovo, ki pa ima lahko skupaj z Muzejskim društvom podružnice izven svojega sedeža. Prav zato smo se že pred leti odločili, da bomo pokrili primanjkljaje v sistemu muzejskih zbirk z nekaterimi dislociranimi zbirkami, ki pa naj bodo vodene neprofesionalno, se pravi ljubiteljsko in prav zato sodijo na področje Muzejskega društva Škofja Loka. Le-to je že pred leti ustanovilo svoje podružnice v Železnikih in nekaj let kasneje tudi v Zireh. Delo je steklo in tako imamo danes v Železnikih že lepo zasnovano zbirko o lesni industriji in železarstvu, medtem ko pa se v Zireh taka zbirka šele pripravlja in je zanjo določen okvir: muzejska zbirka o razvoju čevljarstva v Zireh in z delnim dodatkom o čipkarstvu.

Poleg naštetih zbirk predvidevamo še: v kompleksu zunjskega samostana — bivša Elra — bosta nastanjeni dve kulturni ustanovi.

V stari nunski kašči bo imel svoje prostore arhiv in se prostori že adaptirajo. Ostali del stavb pa bo prevzel SLOVENSKI ETNOGRAFSKI MUZEJ za vseslovensko zbirko ljudskih noš in tekstila. To je povsem v skladu z mislijo, da bi Škofja Loka, kot mesto muzej prerasla še v mesto muzejev. Ker gre v tem primeru za republiško ustanovo, ki bo imela vse v svojem sestavu, praktično ves projekt ne zadeva v polni meri Loškega muzeja, ki pa se strinja s takim razvojem muzejske mreže. Dogovori o tem potekajo doslej v obojestranskem razumevanju in je razmejitve z obeh strani točno določena, hkrati pa vsaj deloma razbremenuje Loški muzej vsaj v zbiranju in prikazovanju gradiva, ki bo zajeto v zbirki ljudskih noš SEM.

Podobno skupno akcijo načrtujemo tudi s TEHNIŠKIM MUZEJEM SLOVENIJE, ki skupaj z Biotehniško fakulteto, Mlekarsko šolo in še nekaterimi drugimi pripravlja muzejsko zbirko o MLEKARSTVU. Če pomislimo, da je bila prva mlekarska šola v Škofji Loki, potem je povsem logično, da tudi zbirka, ki bo govorila o tem, sodi v Loko. Prav zato smo se že dogovorili, da da Loški muzej začasno dva prostora za mlekarsko zbirko, medtem pa — vsekakor po letu 1973 — se v širšem merilu dogovarjamo za prostore v Puštalskem gradu (urbaništni načrt, turistična predvidevanja,

gradnja novih prostorov za Invalid in podobno).

Našteto predstavlja osnovo muzejske mreže in srednjeročni in celo dolgoročni program za njen razvoj. Posebna poglavja in podrobnejše obravnave pa sodijo v resor posameznih institucij, ki vodijo posamezne akcije. *Samo še opomba: v prvem načrtu je bila predvidena tudi preselitev Tavčarjeve zbirke na Visoko, kar je sicer še vedno aktualno, vendar neizvedljivo vse dotlej, dokler ne bo na Visokem in za Visoko določen poseben načrt.*

Da nam bo bolj prezentna muzejska mreža, pa poglejmo:

Loški muzej s svojimi zbirkami v gradu in muzejem na prostem predstavlja osnovo razvoja muzejstva na področju občine. Strokovno skrbi za razvoj podružnic MUZEJSKEGA DRUŠTVA v Železnikih in v Zireh, poleg tega je formalni upravitelj Spominske muzejske zbirke heroja Gregorčiča v vojašnici.

Zbirka v Železnikih, vodi jo pododbor Muzejskega društva Šk. Loka v Železnikih, ki hkrati skrbi tudi za izpopolnjevanje zbirk v skladu s Loškim muzejem. Predvideno je, da se ne širi več oziroma izven predvidenega načrta: lesna industrija Selške doline, železarstvo, zbirka o skrilarstvu.

Zbirka v Zireh je že nastanjena v stari šoli in je prav tako pod vodstvom pododbora Muzejskega društva. Po načrtu je treba izpeljati ureditev prostorov za zbirko čevljarstva in čipkarstva v Zireh. Širila bi se samo v tem okviru. Je pa ena izmed redkih zbirk, ki ima za obe področji že napisane in natisnjene razprave, ki so temelj znanstveno postavljeni muzejski zbirki.

Zbirka SLOVENSКИH LJUDSKIH NOŠ in tekstila je locirana v prostorih bivšega nunskega samostana ali prostori, ki jih je imela ELRA. Za zbirko skrbi v vsem Slovenski etnografski muzej.

Zbirka o MLEKARSTVU NA SLOVENSKEM bo začasno nastanjena v dveh sobah Loškega muzeja na gradu, dokler ne bodo dani pogoji za premestitev v Puštalski grad. Zanj odgovarja in vodi delo TEHNIŠKI MUZEJ SLOVENIJE. (Zapisnik o razgovoru z dne 10. nov. 1971. Gradivo za scenarij.)

Zbirka Groharjevih mladostnih del v SORICI zahteva hitro rešitev: ker so nekateri lastniki vzeli iz zbirke slike, je zdaj zbirka osiromašena; lokacija zbirke v župnišču ni več primerna, ker je otežen obisk in sploh je skrb za to zbir-

ko zaskrbljujoče nezainteresirana, kar vse pogojuje alternativno rešitev v dveh variantah: preselitev in skrbništvo npr. kulturnega ali turističnega društva Sorica ali pa ukinitve zbirke.

Za konec pa še poročilo o obiskih. V letu 1970 je muzej obiskalo 19.600 ljudi, od tega posamično 10.698 in v skupinah 8902. Leta 1971 pa 21.361 oseb, posamezno 10.268 in v skupinah 11.183. Obisk je v primerjavi z letom 1969 nekoliko upadel, leta 1971 pa se je zopet dvignil na 21 tisoč. Upad obiskov je bil predvsem v skupinah, kjer je prišlo do redukcije s strani šolskih ekskurzij, ker so šolam ukinili regres za šolske ekskurzije. V letu 1971 pa se je število ekskurzij zopet povečalo in se še večja.

POROČILO NADZORNEGA ODBORA

(Poroča Ivo Plestenjak)

Na zadnjem občnem zboru Muzejskega društva v Škofji Loki so bili za člane nadzornega odbora izvoljeni tovariši: Ivo Plestenjak, Janez Sedej in Evgen Burdych.

Pregled blagajniškega poslovanja sta opravila na preskok člana nadzornega odbora Ivo Plestenjak in Evgen Burdych. Ugotovila sta, da je blagajniška knjiga pravilno in vestno vodena z vso potrebno dokumentacijo pri postavkah. Finančni rezultat se ujema z zadnjim bančnim izpisom in s prešteto gotovino.

Pri pregledu seznama članov Muzejskega društva ter kartoteke Loških razgledov sta ugotovila, da je stanje teh evidenc že kar precej dotrajano. Blagajnik tov. Krašovec, ki vodi to evidenco, namerava hkrati nastaviti novo, pregledno in prečiščeno kartoteko, kar se toplo pozdravlja.

Nadzorni odbor je bil udeležen vsaj z enim svojih članov na vseh sejah upravnega odbora ter tako spremljal njegovo požrtvovalno delovanje, ki je tudi bilo zelo uspešno.

Za dosedanji upravni odbor predlagava razrešnico s pohvalo.

Sledila je razprava o poročilih.

Prvi se je oglašil dr. Bogo Grafenauer in pozdravil občni zbor v imenu Zgodovinskega društva Slovenije. Poudaril je, da je Muzejsko društvo v Škofji Loki najaktivnejši član Zgodovinskega društva in letos izdatno pomaga pri organiziranju posvetovanja slovenskih zgodovinarjev, ki bo v prvem tednu oktobra v Loki. Za plodno sodelovanje se je društvu zahvalil. Nato je profesor France Planina poročal, kakšen bo letošnji

zbornik Loški razgledi, ki bo že posvečen tisočletnici Loke in zato bolj obsežen in izbran. Zaradi znatno večjih stroškov naj se naročnina dvigne na 25 din, članarina pa na 5 din. Za nečlane naj bodo Loški razgledi po 50 din. Prisotni so predlog z razumevanjem enoglasno odobrili. V imenu skupščine občine Škofja Loka je zbor pozdravil njen podpredsednik Lojze Malovrh. Zahvalil se je odboru za sodelovanje pri pripravah za tisočletnico. Imel je nekaj pripomb glede spomeniškovarstvenih del in je apeliral na društvo, naj vpliva na Ljubljanski regionalni zavod za spomeniško varstvo, da še letos konča dela na grajskem dvorišču, na Komunu na Placu in na nunski kašči, saj se bo praznovanje začelo z občinskimi prazniki v januarju. Muzeju je predlagal, naj se oskrbi s spominki in razglednicami. Glede razglednic je tov. Pavlovec pojasnil, da muzej nima toliko sredstev, da bi serijo razglednic sam založil, prodaja pa razglednice drugih založnikov, spominkov ima vedno dovolj na voljo obiskovalcem.

Za tem so sledile volitve. Tov. Andrej Pavlovec je predlagal naslednjo kandidatno listo: predsednik dr. Pavle Blaznik, s ploskanjem je bil ta predlog soglasno sprejet. V odbor: dr. Branko Berčič, Rajko Brank, Jeja Jamar-Legat, Jože Krašovec, Janko Krek, Dušan Ogrižek, Peter Pipp, France Planina, Peter Pokorn in France Štukl. V nadzorni odbor: Ivo Plestenjak, Evgen Burdych in Blaž Gortnar. Tudi ta predlog je bil brez pripomb soglasno sprejet. V odbor imenujeta pododbora Železniki in Žiri svoje predstavnike, ravnatelj muzeja pa je član po službeni dolžnosti.

Pri točki razno je predsednik poročal o pripravah za zborovanje slovenskih zgodovinarjev in povabil k predavanjem prvi dan, ko bo na vrsti obravnavanje Loke, vse društvene člane. Posebna komisija je takoj šla urediti razna odprta vprašanja glede prostorov itd.

Po občnem zboru je ing. Peter Pokorn predvajal diapozitive in film o Škofji Loki in loškem ozemlju. Občni zbor je bil zaključen ob 19. uri.

Zapisnikar France Štukl

ČLANI MUZEJSKEGA DRUŠTVA IN NAROČNIKI LOŠKIH RAZGLEDOV

Častni člani:

- † Kos dr. Milko, Ljubljana
Planina Lovro, Blaževa ul. 6
- † Sink Stevo, Poljanska c.

Ustanovni člani:

- † Birolla Gvidon, Ljubljana
- † Burdych Oto st., Škofja Loka
Gorenjska predilnica, Kidričeva c.
Jamar-Legat Jeja, Mestni trg 5
- Kern dr. Frank, Cleveland ZDA
Loške tovarne hladilnikov
- † Rant dr. Jože, Ljubljana
Skupščina občine Logatec
Skupščina občine Škofja Loka
- † Sink Stevo, Poljanska c.

Redni člani:

Škofja Loka

- * Ahačič ing. Janez, Partizanska 22
- * Ahačič Metka, Partizanska 22
- * Albreht Jože, Suška cesta
- * Anidžič Dušan, Groharjevo nas. 2
- * Arhar Iva, Šolska ul.
- * Avdič Jože, Spodnji trg 4
- * Ažbič Francka, Demšarjeva
- * Ažman Peter, Partizanska 4
- * Barič Peter, Kidričeva 65
- * Bavdaž Slavka, Poljanska 14
- * Bavdaž Tone, Poljanska 14
- * Benedičič Minka, Spodnji trg 4
- * Berčič dr. Branko, Grohar. nas.
- * Berčič Janko, Vincarje 17
- * Bernard Lado, Hafnerjevo n. 35
- * Bernik Janez, Jegorovo pr. 29
- * Bernik Janko, Klobovsova 4
- * Bernik Jože, Mestni trg 6
- Bernik Jože ml., Mestni trg 6
- Bernik Janez, Mestni trg 6
- Bernik Katarina, Mestni trg 6
- Bernik Meta, Mestni trg 6
- * Bernik Rajko, Puštal 12
- Bernik Julka, Puštal 12
- * Bernik Stane, Puštal 12
- Bernik Mira, Sorška c. 3
- * Bizjak Minka, Spodnji trg 5
- * Bogataj Franc, Grohar. nas. 11
- * Bogataj Ivanka, Vincarje 26
- Bokal Anka, Novi svet 6
- * Boškovič Milutin, Partizanska 25
- * Božič Stane, Novi svet
- Božič Fani, Novi svet
- * Bračko dr. Marija, Stara cesta 16
- * Bradeško Francka, Tavčarjeva 8
- * Braniselj Zofka, Partizanska 18
- * Brank ing. Rajko, Partizanska
- Brank Silva, Partizanska
- * Brezovec Mirko, Frankovo nas. 53